

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/82/2018
Identifikačné číslo spisu:	7714216140
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7714216140.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I. Y., bývajúceho v C., proti žalovanému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, so sídlom v Michalovciach, Saleziánov č. 1, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Košice-okolie pod sp. zn. 7 C 33/2015, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 18. augusta 2017 sp. zn. 3 Co 95/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 24. októbra 2016, č. k. 7 C 33/2015-74 rozhodol tak, že konanie zastavil z dôvodu, že žalobca ani po čiastočnom späťvzatí žaloby nezaplatil súdny poplatok, na základe výzvy súdu prvej inštancie z 31. augusta 2016, podľa položky č. 7d písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov v lehote 10 dní od doručenia výzvy s poučením, že ak poplatok nebude v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví. Výzva bola žalobcovi doručená dňa 22. septembra 2016, lehota na zaplatenie súdneho poplatku zo žaloby uplynula dňa 3. októbra 2016. Stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 18. augusta 2017 sp. zn. 3 Co 95/2017 potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Konštatoval, že odvolaním napadnuté uznesenie o zastavení konania je správne, keďže žalobca nezaplatil súdom prvej inštancie vyrubený súdny poplatok, na základe účinnej výzvy súdu na jeho zaplatenie, pričom žalobca bol súdom náležite poučený o následkoch nezaplatenia poplatku, s odkazom na to, že právoplatným rozhodnutím súdu mu nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie z dôvodu

porušenia jeho práva na spravodlivý súdny proces tým, že mu bol odopretý prístup k súdu ako aj z dôvodu odklonenia sa odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V zmysle uvedeného žiadal, aby najvyšší súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu ako nezákonné. Požadoval pokračovanie v konaní o meríte veci.

4. Žalovaný žiadal dovolanie žalobcu zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie svojho záveru (§ 452 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie). (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Vychádzajúc z uvedeného (bod 10. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolateľ v ňom napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie.

12. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z dôvodu porušenia jeho práva na spravodlivý súdny proces ako aj z dôvodu odklonenia sa odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

13. Vzhľadom na uvedené toto dovolanie posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že dovolací dôvod, ktorý dovolateľ uplatnil, treba v celosti posúdiť podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože aj dovolaním namietaný uplatnený odklon odvolacieho súdu najvyšší súd posúdil v zmysle vyššie uvedeného ako namietanie vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, na základe ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľom namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil s a ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať s a k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať s a ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

16. V súvislosti s námietkou žalobcu o zmätočnosti, resp. nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd poukazuje na rokovanie občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, na ktorom bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

17. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky p o d R 2/2016, považuje dovolací súd z a plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

18. V danom prípade odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne. V

súvislosti s dovolacou námietkou týkajúcou sa zmatečnosti treba pripomenúť, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu, v dôsledku čoho ich treba chápať ako celok. V odôvodnení napadnutého uznesenia odvolací súd uviedol, z ktorých skutočností súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil a vysvetlil z čoho jednoznačne vyplynulo, že súd prvej inštancie správne zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku. Obsah spisu preto nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Dovolateľ vo svojom dovolaní neuviedol nič konkrétne a preto ho dovolací súd považuje za bezdôvodné. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

19. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu podané z dôvodu procesnej vady zmatečnosti podľa § 420 písm. f/ CSP nie je procesne prípustné, a preto ho najvyšší súd odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.